

**MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ
EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA**

Rozbor jednotlivých forem mezinárodního platebního styku

Seminární práce z předmětu Právo mezinárodního obchodu

Vypracovala: Adéla Čadová

Brno 2005

Úvod

Tématem mé seminární práce je Rozbor jednotlivých forem mezinárodního platebního styku. Pokusím se tedy každý z platebních prostředků stručně charakterizovat, zjistit jaké výhody a nevýhody má ten který instrument, v jakém případě kterou formu použít.

Formy mezinárodního platebního styku

Forma placení se zpravidla sjednává v kupní smlouvě a to ve formě tzv. platební podmínky. Co platební podmínka představuje?

Platební podmínka

Platební podmínka patří mezi základní obsahové náležitosti většiny kupních smluv. Určuje **dobu, místo a způsob úhrady kupní ceny** (většinou se sjednávají výslovně), subjekty (tedy kým, komu příp. prostřednictvím koho má být placeno). Platební podmínka zahrnuje i určení platební měny, sankcí v případě nezaplacení apod. Je jedním z východisek pro stanovení kupní ceny.

Doba placení

- lhůta, ve které má dlužník zaplatit (jde tedy o časový vztah mezi placením a dodávkou zboží)
- placení se může uskutečnit:
 - předem nejvýhodnější pro dodavatele, odběratel nese riziko, že prodávající nesplní kupní smlouvu včas a řádně, v mezinárodním obchodě placení celé kupní ceny vzácné – častější je částečné placení předem formou tzv. akontace
 - při dodání nejrozšířenější způsob placení, nejčastější jsou tzv. dokumentární formy placení – k placení dochází buď při předání dokumentů prodávajícím, nebo při jejich převzetí kupujícím.
 - po dodání zboží (poskytnutí úvěru) zatěžuje vývozce nutností úvěrovat obchod po sjednanou dobu a nést rizika, která jsou spojena s poskytnutím úvěru; k poskytnutí úvěru dodavatel bývá tlačěn konkurencí.

Místo úhrady

- určuje, ve kterém místě je splatná kupní cena (kde má dlužník zaplatit)
- bývá stanoveno udáním názvu a adresy banky, u níž má být placeno
- může být sjednáno nepřímo, např. určením místa, kde budou kupujícímu předány dokumenty, u které banky bude otevřen akreditiv apod.

Způsob úhrady

- nejjednodušší formou je placení v hotovosti (ve valutách) – v mezinárodním obchodě málo používaná forma
- jednoduchý a také nejčastější způsob úhrady představují tzv. hladké platy (bankovní převody)
- velmi časté v mezinárodním obchodu dokumentární formy placení (dokumentární akreditiv, dokumentární inkaso)

Jaké funkce plní platební podmínka?

- ***při použití vhodných nástrojů může zajistit provázanost plnění kupní smlouvy prodávajícím a kupujícím***

Vhodné formulování platební podmínky může mít za následek určité svázání zájmů kupujícího a prodávajícího. V mezinárodním obchodě jsou zájmy exportéra a importéra do jisté míry protikladné. Exportér zpravidla chce získat protihodnotu dodaného zboží co nejdříve, zatímco importér se snaží dobu placení oddálit, aspoň dokud nebude vědět, že vývozce dodal zboží včas a v dané kvalitě. Platební podmínka tedy přispívá k vzájemnému kompromisu mezi obchodními partnery.

- ***ovlivňuje míru některých rizik, která partneři v obchodu podstupují,***

Platební podmínka do velké míry vymezuje, jak se jednotlivé strany smlouvy podílejí na riziku. Jedná se zejména o rizika komerční, teritoriální a kurzová.

- ***má úzký vztah k financování obchodu,***

Platební podmínka determinuje také způsob financování transakce. Nejčastěji se jedná o dodavatelský úvěr, kdy obchod financuje prodávající (někdy se na financování podílí i importér – např. při akontacích a platbách předem).

- ***předurčuje výši některých nákladů spojených s danou operací (souvinnost s kalkulací kupní ceny).***

Každá platební podmínka je spojena s nějakými náklady. V případě úvěrových podmínek jde o úroky. Použití platebních, úvěrových a zajišťovacích instrumentů je spojeno s poplatky bankám či finančním institucím, s poplatky za vystavení některých dokumentů, za opatření dokumentů kolký apod.

Placení v hotovosti

Jak již bylo výše zmíněno, setkáváme se s touto formou placení v mezinárodním obchodě spíše výjimečně. Platby v hotovosti se v obchodě již prakticky nevyskytují. Využití platby v hotovosti je navíc omezeno evropskou legislativou o omezení hotovostních plateb, v ČR dále provedenou zákonem č. 254/2004 Sb., účinným od 1. 7. 2004. Avšak lze najít i případy, kdy se ještě využívají. Souvisí to např. s nedůvěrou v solventnost kupujících (existuje vysoké riziko z neplacení); v jednom ze států existují poruchy v bankovní službě; jedná se o menší dodávky zboží, které odběratel převezme přímo u dodavatele, na veletrhu apod.

Nevýhody:

- lze použít většinou pouze u volně směnitelných měn,
- riziko ztráty peněz,
- riziko padělků,
- nutnost přepočítávání částky,
- rozdíl v kurzu valut proti kurzu deviz (devizový kurz zpravidla výhodnější)

Z toho vyplývá, že placení v hotovosti přináší oběma partnerům přibližně stejnou administrativu a rizika. Dovozece musí obstarat zahraniční bankovky, musí je dopravit a odevzdat vývozci. Vývozce musí převzatou hotovost ověřit co do platnosti a pravosti bankovek a složit ji v bance. Oba tedy nesou riziko dopravy hotovosti a případných kurzových výkyvů, které jsou u bankovek větší než u deviz.

Hladké platy

Hladký plat je v současnosti nejrozšířenějším a zároveň nejlevnějším platebním prostředkem. Pro vztahy vyplývající z hladkých platů nebyla vypracována žádná mezinárodní smlouva, ani vzorové podmínky.

Podmínky pro provádění mezinárodních hladkých platů jsou v ČR dány ustanoveními devizového zákona č. 219/1995 Sb.

Z pohledu smlouvy dělíme obvykle na:

- hladký plat předem – akontaci, která může být úplná či částečná,
- hladký plat po dodání zboží, tzn. úvěrový obchod.

Způsob provádění hladkého platu

- banka provádí hladký plat na základě klientova příkazu
- úhrada musí být podložena krytím prostředků
- banka následně požádá svého zahraničního korespondenta (tj. banku, u které má veden svůj účet, nebo banku, na jejíž jméno vede účet ve svých knihách), aby na vrub jejího účtu (nebo uhraduje částku na účet u sebe vedený) vyplatila nebo jinak uhradila příslušnou částku příjemci.
- banka *příjemce* po ověření příkazu provede výplatu příjemci (připíše mu ji na účet, vyplatí v hotovosti, vystaví mu šek, pošle úhradu poštovní poukázkou apod.)
- banka *příkazce* může ve svém příkazu uvést nějakou podmínku pro provedení výplaty – pak je platba realizována až po splnění této podmínky
- pokud nejsou banka příkazce a banka příjemce v přímém platebním styku, vstupuje mezi ně banka - korespondent
- co se týká ověřování platnosti hladkého platu, tak jeho forma záleží na způsobu komunikace mezi bankami (v případě nejrozšířenější komunikace prostřednictvím systému SWIFT, mají tyto úhrady správnost zajištěnou samotným systémem).

Výhody (částečně zmíněny již výše):

- nízká nákladovost tohoto platebního instrumentu
- jednoduchost
- rychlost

Nevýhody:

- rizikovost v případě hladkého platu předem
- nejistota pro dodavatele při platbě po dodání zboží

Z uvedeného je jasné, že při realizaci hladkého platu je nutná vzájemná důvěra mezi obchodními partnery (v případě platby předem – dodavatel skutečně dodá, v případě platby po dodání – odběratel skutečně zaplatí).

Dokumentární akreditiv

Dokumentární akreditiv (Letter of Credit – L/C) je poměrně oblíbenou platební podmínkou v mezinárodních obchodních smlouvách. Představuje totiž jak platební, tak i zajišťovací instrument.

Zjednodušeně lze dokumentární akreditiv charakterizovat jako písemný závazek banky vystavená na základě žádosti jejího klienta, že poskytne třetí osobě nebo na její řád určité plnění, jestliže budou do určité doby splněny akreditivní podmínky.

Na úrovni mezinárodních úmluv neexistuje žádná unifikovaná právní úprava dokumentárních akreditivů. Mezinárodní obchodní komora v Paříži však alespoň vydala tzv. Jednotná pravidla pro dokumentární akreditivy, která sice nemají povahu právní normy, ale jsou bankami dodržována.

Smlouvu o otevření akreditivu upravuje obchodní zákoník v § 682 až 691.

Účastníci transakce:

- **žadatel** o akreditiv (příkazce, kupující, dovozce);
- **banka** otevírající akreditiv – zpravidla v místě žadatele;
- **beneficient** (prodávající, vývozce)
- **korespondenční banka** (avizující nebo potvrzující akreditiv) – v místě beneficianta.

Postup při placení akreditivem (3 fáze):

1. Stanovení akreditivních podmínek

- volí se druh akreditivu (odvolatelný, potvrzený či nepotvrzený neodvolatelný akreditiv, atd.)
- lhůty a podmínky akreditivu slouží nejen k zajištění platby pro prodávajícího, ale zároveň fungují jako „pojistka“ kupujícího, že nebude zapláceno v případě, když prodávající nesplní jím požadované podmínky
- banky nejsou vázány kupní smlouvou, ale podmínkami, které jsou v akreditivu stanoveny (akreditiv je totiž zcela samostatnou transakcí)

2. Otevření akreditivu

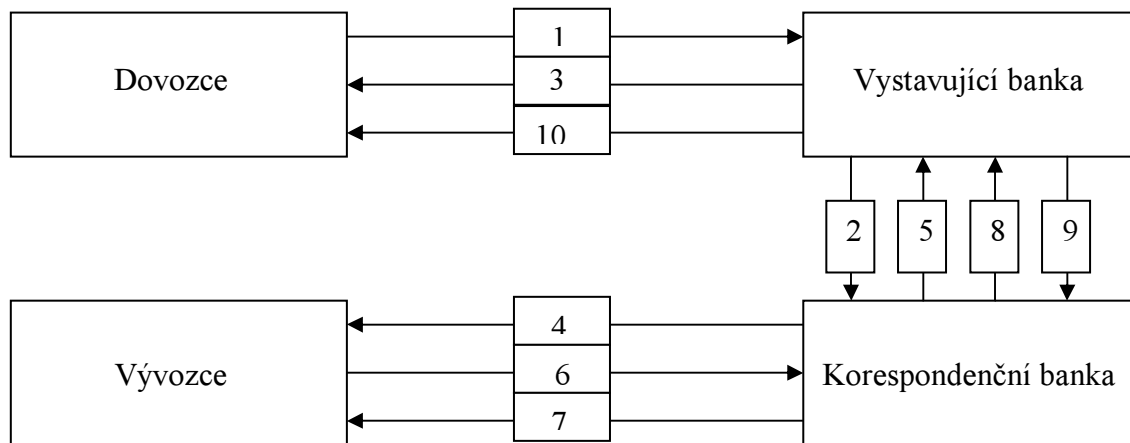
- jednotlivé banky mají své vlastní speciální formuláře pro otevření akreditivu
- banka po otevření akreditivu o tom neprodleně vyrozumí korespondenční banku v zemi beneficianta (prodávajícího)
- korespondenční banka buď akreditiv avizuje (pak jen doručuje obdržený text beneficiantovi, bez jakéhokoli závazku ze své strany) nebo ho potvrdí (čímž na sebe přebírá závazek zaplatit beneficiantovi, jestliže byly splněny podmínky stanovené v akreditivu)
- otevřený akreditiv musí obsahovat veškeré podmínky, které uvedl příkazce ve svém příkazu

3. Výplata (čerpání, likvidace) akreditivu

- je nutný soulad s akreditivními podmínkami – platba se uskuteční pouze pokud dokumenty byly shledány v úplné shodě s akreditivními podmínkami
- také musí být zjištěna shoda s akreditivními lhůtami – termín skončení platnosti akreditivu, stejně jako termín pro odeslání zboží, musí být přesně dodržen.
- splní-li banka akreditivní závazek na základě dokumentů, které zcela neodpovídají akreditivním podmínkám, má příkazce právo neuznat provedené bankovní plnění.

- platnost akreditivu končí jeho vyčerpáním, zrušením odvolatelného akreditivu nebo uplynutím stanovené doby platnosti (projitím lhůty).

SCHÉMA VYSTAVENÍ A ČERPÁNÍ AKREDITIVU

1. Kupující (dovozce) zasílá své bance (vystavující bance příkaz k otevření akreditivu.
2. Vystavující banka otvírá akreditiv a žádá o jeho avizování, resp. o jeho potvrzení korespondenční bankou (banku vývozce)
3. Vystavující banka oznamuje kupujícímu (dovozci) otevření akreditivu.
4. Korespondenční banka (banka vývozce) avizuje, případně i potvrzuje akreditiv.
5. Korespondenční banka informuje vystavující banku, že avizovala beneficiantovi otevření akreditivu a připojila, nebo nepřipojila jeho potvrzení.
6. Vývozce předkládá doklady a žádá zaplacení.
7. a) U potvrzeného akreditivu proplácí korespondenční banka doklady.
b) U nepotvrzeného akreditivu buď za určitých podmínek zálohuje platbu, nebo oznamuje, že zaplatí po dojití úhrady.
8. Korespondenční banka zasílá doklady a žádá hojení, dobropis, resp. úhradu.
9. Banky provádějí zúčtování (hojení).
10. Vystavující banka zasílá doklady a účtuje je na vrub dovozce.

Druhy akreditivů

➤ Podle stupně zajištění platby beneficiantovi

Odvolatelný akreditiv = může být kdykoliv pozměněn nebo zrušen vystavující bankou (zpravidla na základě instrukcí příkazce) bez předchozího oznámení beneficiantovi.

Neodvolatelný akreditiv = za předpokladu, že podmínky akreditivu jsou splněny, znamená pevný závazek vystavující banky.

➤ Podle vztahu banky beneficianta

Nepotvrzený (avizovaný) akreditiv = neodvolatelný akreditiv vystavující banky, jehož otevření druhá banka beneficiantovi pouze avizuje.

Potvrzený akreditiv = neodvolatelný akreditiv, který druhá banka potvrdí beneficiantovi na příkaz vystavující banky (vzniká tím pro druhou banku stejný

přímý závazek jako pro banku vystavující.

- Podle způsobu zajištění ze strany otevírající banky
 - Krytý akreditiv** = k úhradě, popř. k vázání příslušného krytí na účtu příkazující banky dochází současně s otevřením tohoto akreditivu
 - Nekrytý akreditiv** = opak akreditivu krytého, k úhradě krytí dochází až po předložení dokumentů (ne při otevření akreditivu)

- Podle platební podmínky
 - Hotovostní akreditiv** = částka beneficiantovi vyplacena téměř ihned proti předložení předepsaných dokumentů.
 - Úvěrový akreditiv** = akreditiv s odloženým placením (částka je vyplacena až za určitou dobu po předložení dokumentů)

Výhody dokumentárního akreditivu:

- L/C zajišťuje prodávajícímu zaplacení zboží, splní-li všechny akreditivem předepsané podmínky
- zajišťuje kupujícímu, že výplata bude provedena až po splnění podmínek předepsaných akreditivem
- jistota pro obě strany, pokud byl zvolen vhodný druh akreditivu, byl vystaven bonitní bankou a jsou-li splněny akreditivní podmínky.

Nevýhody:

- kupujícímu váže předem finanční prostředky → způsobuje mu tak výlohy spojené s obstaráním úvěru
- riziko, že skutečná dodávka nebude odpovídat kupní smlouvě (přestože akreditivní podmínky splněny)

Dokumentární inkaso

Dokumentární inkaso (D/P, D/A) je docela častá platební podmínka v mezinárodním obchodě. Je to forma platebního styku, při které je vydání dokumentů bankou a následně i zboží obvykle přepravcem, podmíněno zaplacením příslušné částky, případně i splněním dalších podmínek.

Dokumentární inkaso se použije zejména tehdy, nemá-li vývozce pochybnost o ochotě a schopnosti dovozce zaplatit; je-li politické, hospodářské a právní prostředí země dovozce považováno za stabilní nebo pokud země dovozce nevydala restrikce na dovoz zboží.

V mezinárodním styku se banky zpravidla řídí Jednotnými pravidly pro inkasa, která byla vydána Mezinárodní obchodní komorou v Paříži (obdobně jako u akreditivu).

Smlouvu o inkasu upravuje obchodní zákoník v § 692 až 699.

Účastníci transakce:

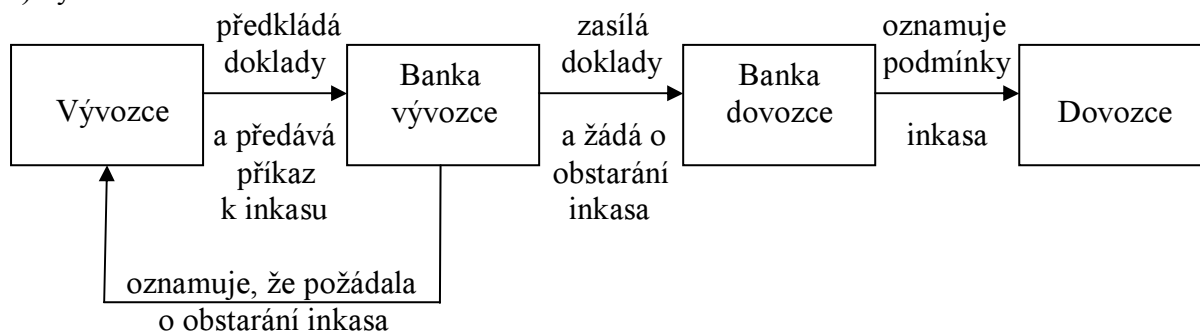
- **vývozce** (prodávající, příkazce),
- **vysílající banka,**
- **předkládající (inkasní) banka,**
- **dovozce** (kupující, trasát).

Postup při placení pomocí dokumentárního inkasa

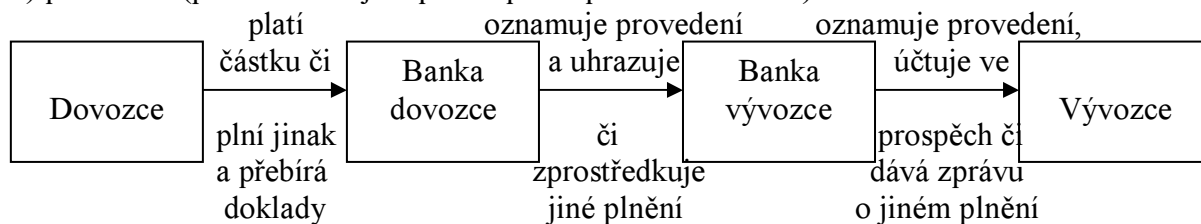
1. Stanovení inkasních podmínek
 - stanoví vývozce nebo s nimi vyjádří souhlas v kontraktu s kupujícím
2. Inkasní příkaz a odeslání dokumentů
 - zboží je odesláno k dispozici zahraniční banky
 - vývozce předá potřebné dokumenty společně s inkasním příkazem vysílající bance
 - vysílající banka odešle dokumenty s potřebnými instrukcemi zahraniční inkasní bance.
3. Předložení dokumentů a úhrada
 - předkládající banka informuje kupujícího o příchodu dokumentu a sděluje mu podmínky jejich vydání
 - kupující zaplatí a obdrží dokumenty
 - inkasní banka poukáže inkasovanou částku vysílající bance, která ji připsá na účet vývozce.

SCHÉMA PRŮBĚHU DOKUMENTÁRNÍHO INKASA

a) vyslání

b) provedení (placení nebo jiné plnění podle podmínek inkasa)

Formy dokumentárního inkasa

- **dokumenty proti zaplacení (D/P – documents against payment)**
Předkládající banka je zmocněna vydat dokumenty kupujícímu pouze proti okamžitému zaplacení
- **dokumenty proti akceptaci směnky (D/A – documents against acceptance)**
Předkládající banka vydá dokumenty dovozci proti jeho akceptaci směnky, která je zpravidla splatná 30 až 180 dní po vidění, nebo má fixní splatnost – kupující tedy obdrží zboží dříve, než za něj skutečně zaplatí. Před splatností směnky nese vývozce riziko nezaplacení – může požádat kupujícího, aby směnka byla garantována např. inkasní bankou.

Výhody dokumentárního inkasa:

- nižší bankovní odměny (je levnější než dokumentární akreditiv)
- menší pracnost → rychlé obstarání celého případu
- neváže devizové prostředky ani domácí měnu

Nevýhody:

- nedává vývozci takovou jistotu, že zboží bude dovozcem převzato a zapláceno,
- zásilka zboží nemusí odpovídat podmínkám kupní smlouvy, i když odpovídají předkládané dokumenty (obdobně jako u akreditivu)

Směnky

Směnka je cenný papír, který má zákonem předepsanou formu.

Výstavce směnky se buď:

- sám zavazuje zaplatit určitou částku v přesně stanovený den (v době splatnosti závazku) směnečně oprávněnému majiteli takové listiny (tzv. **směnka vlastní**), nebo
- přikazuje jiné osobě (dlužníkovi, směnečníkovi), aby zaplatila určitou částku v přesně stanovený den (v době splatnosti závazku) osobě označené v řadu (směnečně oprávněnému majiteli) takové listiny (tzv. **cizí směnka** – trata) na přesně stanoveném místě.

Existují dvě základní oblasti právní úpravy směnek:

- 1) **Ženevské dohody** z roku 1930 a 1931, které podepsala většina evropských států a mnohé země Jižní Ameriky,
 - směnka musí vykazovat všechny náležitosti uvedené v úmluvě, aby byla platná - chybí-li některá, nejedná se o směnku, tudíž nepodléhá směnečnému právu.
- 2) **oblast anglosaského práva**: *Bills of Exchange Act* z r. 1882 (Velká Británie, Kanada), *The Negotiable Instruments Law* z r. 1896 + *The Uniform Commercial Code* z r. 1952 (USA)
 - méně formální pohled na směnku, např. slovo směnka není podstatnou náležitostí

V ČR platí zákon směnečný a šekový č. 191/1950 Sb., který vychází z ženevských dohod.

Podstatné náležitosti směnky (podle české právní úpravy):

- slovo směnka v souvislém textu listiny,
- datum a místo vystavení,
- bezpodmínečný příkaz výstavce zaplatit, měna a částka (obvykle v číslicích i slovech)
- přesně stanovený den splatnosti,
- jméno osoby, které má být placeno (na jejíž řad je směnka vystavena) – remitent,
- přesné stanovení místa, kde má být placeno (adresa) – pokud chybí, je platebním místem sídlo směnečníka,
- jméno směnečníka (dlužníka) – nutné uvést tak, jak je zapsán v obchodním rejstříku, aby nedocházelo k nedorozuměním nebo záměnám,

- podpis výstavce

Druhy směnek

➤ Směinky podle výstavce

Směnka cizí = příkaz výstavce (věřitele) směinky směnečníkovi (dlužníkovi) zaplatit osobě označené v řadu (může být i na vlastní řad výstavce) přesně stanovenou sumu v přesně stanovené době na stanoveném místě.

Směnka vlastní = příslib výstavce směinky (dlužníka) zaplatit osobě označené v řadu přesně stanovenou částku v přesně stanovenou dobu na stanoveném místě.

➤ Směinky podle splatnosti

Vistasměnka = splatná na viděnou (při předložení), jejich platnost je omezena pouze na dobu jednoho roku od data vystavení.

Časová vistasměnka = splatná určitou dobu po viděné (lhůtní); lhůta se počítá od data směnečného akceptu.

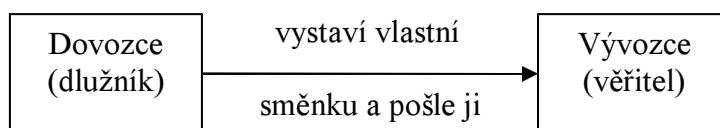
Fixní (denní) směnka = splatná v určitý den.

Datosměnka = splatná určitou dobu po vystavení.

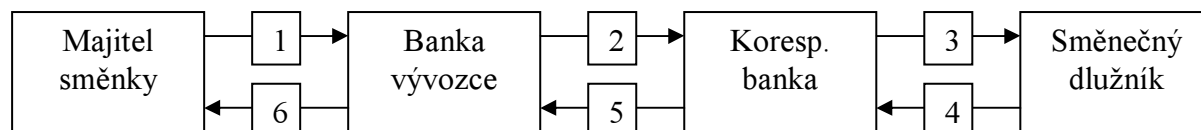
SCHÉMA PLACENÍ SMĚNKOU

Placení vlastní směnkou

- Vystavení

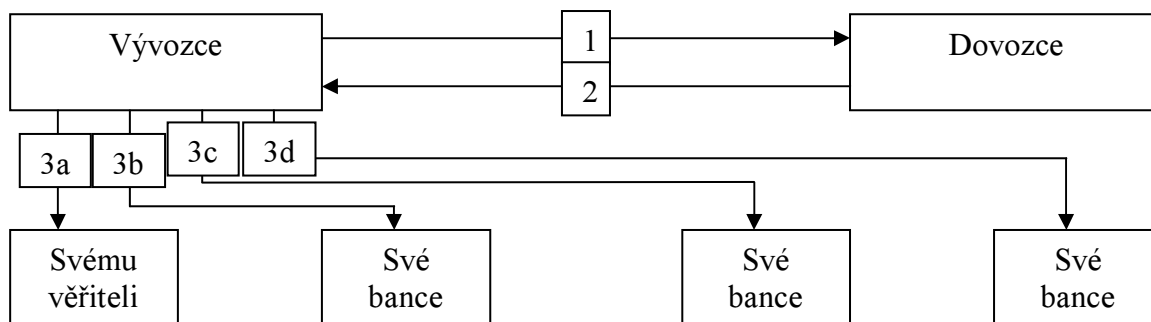
- Placení

1. Vývozce předává směinky své bance
2. Banka vývozce zasílá směinky bance dlužníka
3. Banka dlužníka předkládá směinky k placení
4. – 6. Úhrada směnečné částky

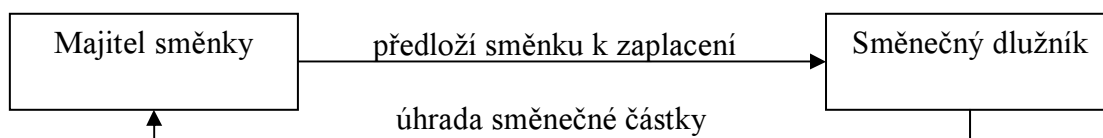
Placení cizí směnkou

- Vystavení

1. Vystaví směnku a pošle ji se žádostí o akceptování.
2. Vrací akceptovanou směnku
- 3a. V případě, že vývozce hodlá zaplatit směnkou svému věřiteli, kterého uvede ve směnce jako remitenta, pošle mu akceptovanou směnku
- 3b. V případě, že si chce vývozce směnku ponechat (vystavit ji na svůj řad nebo bez jména remitenta), pak ji předá své bance do úschovy, popřípadě k inkasu.
- 3c. V případě, že chce dát směnku do úschovy, popřípadě ji použít jako krytí poskytnutého úvěru, pak ji předá své bance.
- 3d. V případě, že chce směnku eskontovat, předá ji bance s žádostí o její eskont.

- Placení

Výhody použití směnky:

- promptní obchodovatelnost směnky
- jednoduchost
- možnost dovozce odmítnout akceptaci, v případě pochybností
- soudní vymahatelnost závazku vyplývajícího ze směnky

Nevýhody:

- riziko v prodloužení doby zaplacení, případně odmítnutí zaplacení
- riziko případných politických zvrátů či občanských nepokojů
- právní odpoutání směnky od základního právního poměru (nejsou nikde uvedeny důvody a okolnosti vzniku závazku vyplývajícího ze směnky)

Šeky

Šek je stejně jako směnka cenný papír, který je v zákoně vymezen podstatnými náležitostmi. Lze jej charakterizovat jako platební příkaz, který dává příkazce (majitel účtu) šekovníkovi (peněžnímu) ústavu, aby k tíži jeho účtu zaplatil určitou částku ve prospěch osoby uvedené na šeku.

Právní úprava šeků se v ČR řídí zákonem směnečným a šekovým č. 191/1950 Sb. A stejně jako u směnek existují dvě oblasti, podle nichž jsou směnečné a šekové zákony upravovány:

- 1) **Ženevské konvence**
- 2) **oblast anglosaská**

Podstatné šekové náležitosti (dle ženevských úmluv):

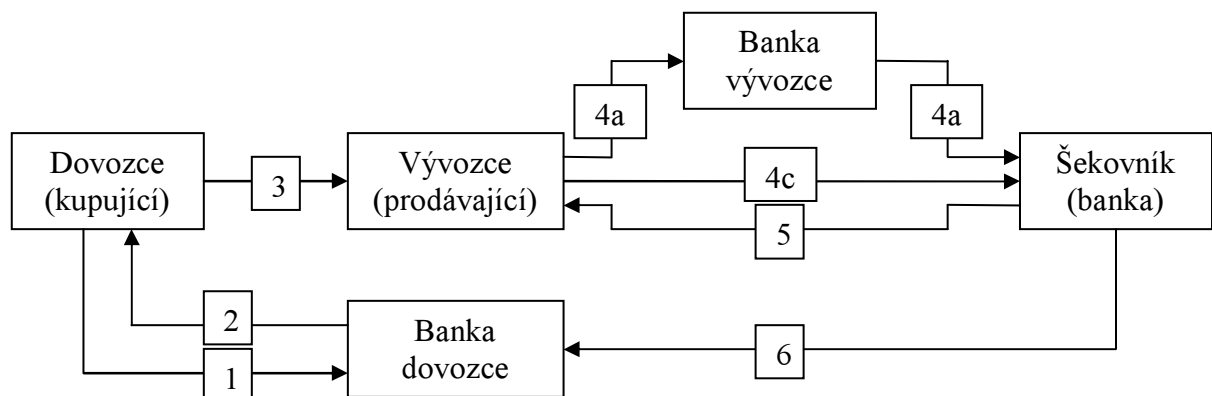
- slovo šek nebo označení šek uvedené v textu listiny
- bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou šekovou sumu
- jméno toho, kdo má platit (šekovníka)
- místo, kde má být placeno
- datum a místo vystavení
- podpis výstavce

Druhy šeků

➤ Šeky bankovní

Výstavcem bankovního šeku je banka nebo jiný peněžní ústav → velmi kvalitní druh šeku

SCHÉMA PLACENÍ BANKOVNÍM ŠEKEM

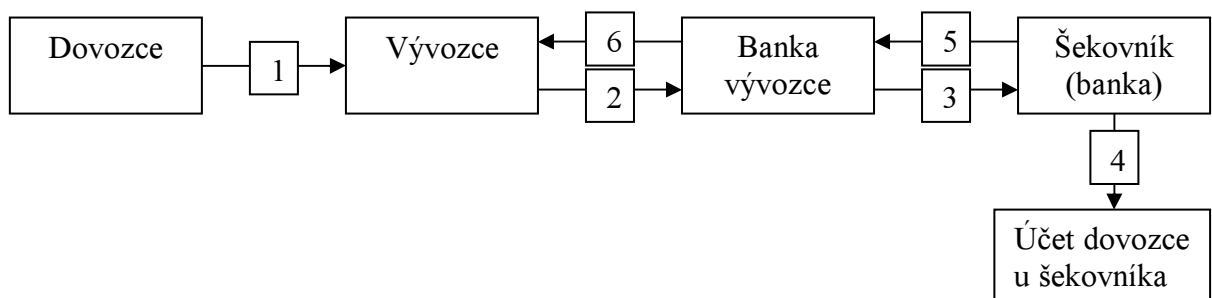

1. Dovoze žádá svoji banku o vystavení šeku (jejího) na banku země vývozce (šekovníka)
2. Banka dovozce vystaví šek, zašle jej dovozci a vyúčtuje na vrub jeho účtu
3. Dovoze zašle bankovní šek vývozci
- 4a. Vývozce zašle šek své bance a ta jej zašle šekovníkovi
- 4b. Vývozce zašle šek přímo šekovníkovi
- 4c. Šekovník uhradí částku šeku přímo vývozci nebo na účet jeho banky
5. Šekovník uhradí částku šeku na vrub výstavce
6. Šekovník vyúčtuje částku šeku na vrub dovozce

➤ Šeky soukromé

Výstavcem soukromého šeku je fyzická nebo právnická osoba (zpravidla se jedná o šek z šekové knížky, který majitel dostal ke svému účtu vedenému u příslušné banky – ta je pak šekovníkem). Kvalita šeku se odvíjí od bonity výstavce.

SCHÉMA PLACENÍ SOUKROMÝM ŠEKEM

1. Dovozece vystaví šek na svou banku (na šekovníka) a zašle jej vývozci
2. Vývozce zašle šek své bance
3. Banka vývozce zašle šek k inkasu šekovníkovi
4. Šekovník účtuje na vrub účtu dovozce (účet vedený u šekovníka)
5. Šekovník uhradí částku šeku na účet banky vývozce
6. Banka vývozce svého klienta informuje, že připsala částku ve prospěch jeho účtu.

Výhody šeku:

- v případě bankovního šeku spolehlivost

Nevýhody:

- v případě soukromých šeků riziko, že šek bude nekrytý nebo že podpis nebude odpovídat podpisovému vzoru
- nepraktičnost (velké a opakující se bankovní operace)

Závěr

Když si strany kupní smlouvy sjednávají způsob úhrady kupní ceny, musí zvažovat, která forma platebního styku je pro ně nejvýhodnější.

Placení v hotovosti si v mezinárodním obchodě zvolí asi málokdo, avšak existují případy, kdy se i tento způsob úhrady jeví jako optimální (je-li jiná, bezpečnější forma placení nemožná, nebo příliš zdlouhavá apod.).

Hladké platy jsou asi nejlevnější, nejjednodušší a nejrychlejší forma platebního styku, avšak zvolí si jej jen takoví obchodní partneři, mezi kterými existuje vysoká vzájemná důvěra, že každý splní svou část kontraktu.

Co se týká dokumentárních forem platebního styku, poskytují stranám vyšší stupeň jistoty. Dokumentární akreditiv představuje větší zajištění pro obě strany na rozdíl od inkasa, avšak je také nákladnější než inkaso. Kupující a prodávající si musí rozmyslet, co upřednostní.

Směnka a šek představují převoditelné cenné papíry, tudíž prodávající má možnost získat peníze dříve, než kupující zaplatí kupní cenu.

Z uvedeného vyplývá, že každá forma má své uplatnění ve specifických případech. Záleží na požadavcích smluvních stran, co která strana upřednostňuje, na jakém způsobu placení se kupující a prodávající dohodnou.

Literatura

ROZEHNALOVÁ, N. *Mezinárodní právo obchodní, část I. – Obchodní transakce*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2000. 227 s. ISBN 80-210-1518-7

MARVANOVÁ, M. A KOL. *Platební styk*. 2. vyd. Praha: Bankovní institut, 1998. 376 s.

ČERNOHLÁVKOVÁ, E. A KOL. *Mezinárodní obchodní operace*. 1. vyd. Praha: HZ Editio, 1998. 196 s. ISBN 80-86009-20-3

MAREK, K. *Obchodněprávní smlouvy*. 4. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2003. 316 s. ISBN 80-210-3064-X

NESNÍDAL, J. Bezhotovostní převody. *Ekonom*. 1999, č. 43, s. 40